

Moeite met rondkomen & vitaliteit in Zuid-Holland Zuid

Ester de Jonge
GGD Zuid-Holland Zuid

The logo for GGD zhz, featuring the letters 'GGD' in a bold, dark blue font above the lowercase letters 'zhz' in a smaller, orange font, all contained within a white square.

GGD
zhz

The logo for dienstGezondheid & Jeugd zhz, featuring an orange circle on the left containing the word 'dienst' in white, followed by 'Gezondheid & Jeugd' in dark blue and 'zhz' in orange, with the tagline 'partner in de regio' in a smaller dark blue font below.

dienstGezondheid
& Jeugd zhz
partner in de regio

Aanleiding

September 2017: Pledge **Vitaal en Veerkrachtig Zuid-Holland Zuid** getekend:

“Wij staan voor een **vitaal & veerkrachtig**
Zuid-Holland Zuid, waarin iedereen naar vermogen meedoet”

Oktober 2017: Kennisatelier armoede, schulden en gezondheid
(Drechtsteden)

Lokale onderzoeksvragen Zuid-Holland Zuid

- 1. Welke inwoners hebben moeite met rondkomen? (kenmerken)**
- 2. Is er een verband tussen moeite met rondkomen en vitaliteit?**
- 3. Is dit verband verschillend op gemeenteniveau?**

Dataverzameling

Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016

Zelfrapportage

Representatieve steekproef van 17 gemeenten in ZHZ

Opgestuurd: > 31.000 inwoners

Teruggestuurd: 28% (volwassenen), 49% (ouderen)

Meegedaan: ca. 11.000 inwoners

Vraagstelling moeite met rondkomen

Heeft u de afgelopen 12 maanden moeite gehad om van het inkomen van uw huishouden rond te komen?

- Nee, geen enkele moeite
- Nee, geen moeite, maar ik moet wel opletten op mijn uitgaven
- Ja, enige moeite
- Ja, grote moeite

Vitaliteit kent meerdere dimensies

Energie

Veerkracht

**A goal
without a
plan is
just a
wish.**

Motivatie

Vraagstellingen energie

(over de afgelopen maand)

Zelden
Soms
Af en toe
Regelmatig
Meestal
Bijna altijd
Altijd

Ik heb genoeg energie om al mijn dagelijkse activiteiten te kunnen volbrengen

Ik bruis van de energie

Mijn batterij is 100% opgeladen aan het begin van de dag

Na het avondeten zit ik nog vol energie

Vraagstelling motivatie

(over de afgelopen maand)

**A goal
without a
plan is
just a
wish.**

Zelden
Soms
Af en toe
Regelmatig
Meestal
Bijna altijd
Altijd

Ik verheug mij op elke nieuwe dag

Ik maak plannen voor de toekomst

**Als ik een doel heb, maak ik direct plannen om dit
doel te bereiken**

Het behalen van mijn doelen maakt mij gelukkig

**Ik krijg energie van het maken van
toekomstplannen**

**Ik vind het heel erg belangrijk om mijn doelen
werkelijkheid te laten worden**

Vraagstelling veerkracht

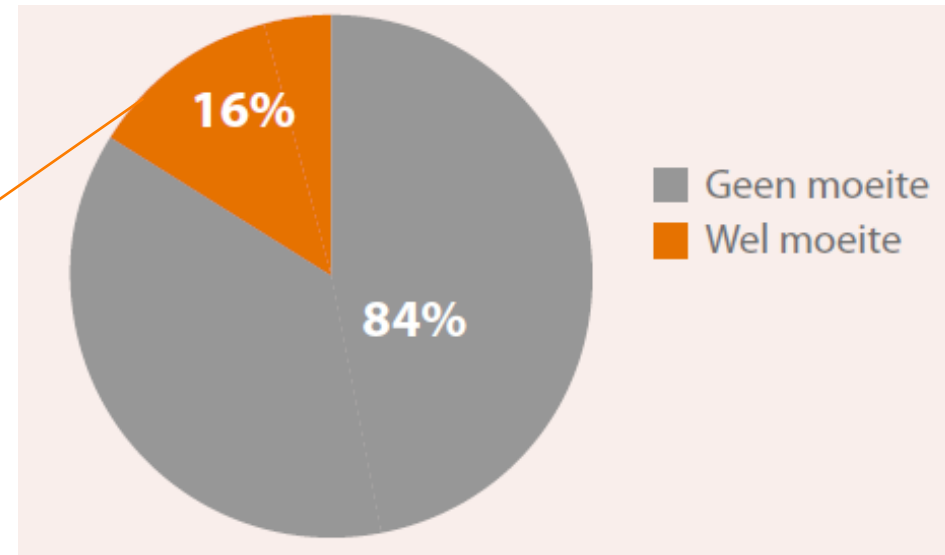
(over de afgelopen maand)

	Zelden	Soms	Af en toe	Regelmatig	Meestal	Bijna altijd	Altijd
Ik ga meteen aan de slag met nieuwe uitdagingen							
Ik kan heel goed omgaan met tegenslagen							
Ik kan heel goed oplossingen vinden in moeilijke situaties							
Na een moeilijke periode ben ik snel weer de oude							
Door mijn ervaring voel ik mij sterker in moeilijke tijden							
Elke ervaring in het leven maakt mij sterker							

RESULTATEN

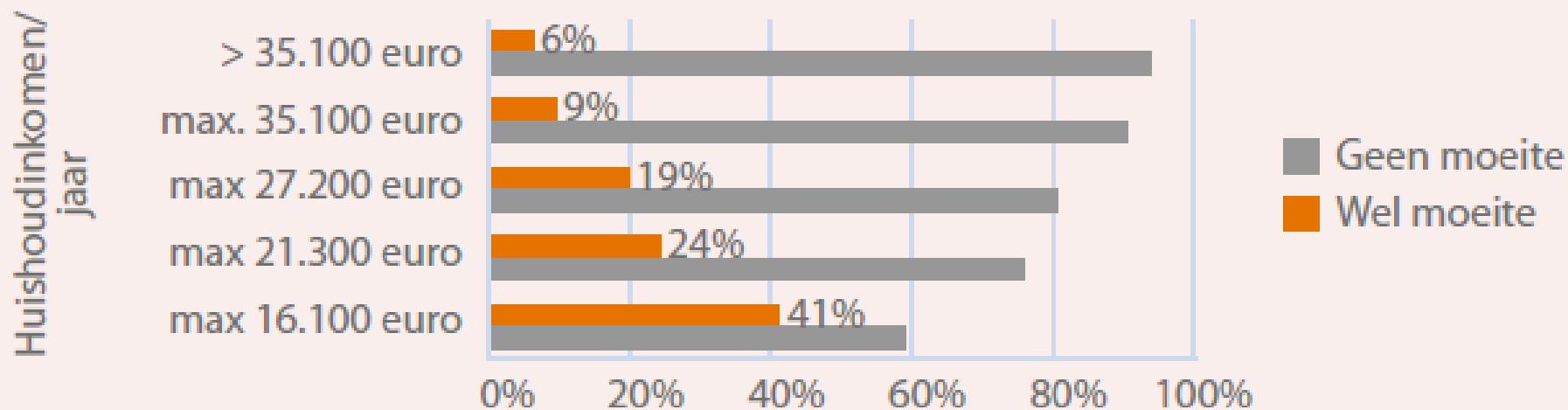
Welke inwoners ervaren met moeite met rondkomen?

Persoonskernmerken

- Zowel mannen als vrouwen
- Alle leeftijden
- Gescheiden
- Alleenwonend en éénoudergezinnen
- Geen opleiding of alleen lager onderwijs

Niet alleen mensen met een laag inkomen ervaren moeite met rondkomen

Verband tussen rondkomen en vitaliteit

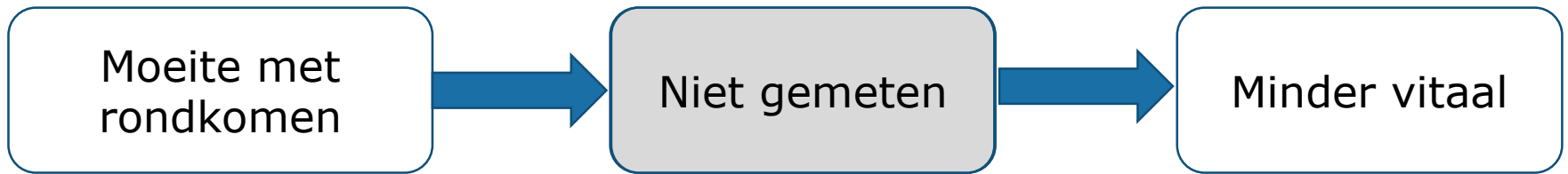
Inwoners die moeite hebben met rondkomen:

- Scoren gemiddeld lager op iedere dimensie
- Zijn significant **minder vitaal**

	1	2	3	4	5	6	7
			3.8	4.7			
				4.3	4.9		
				4.3	5.0		

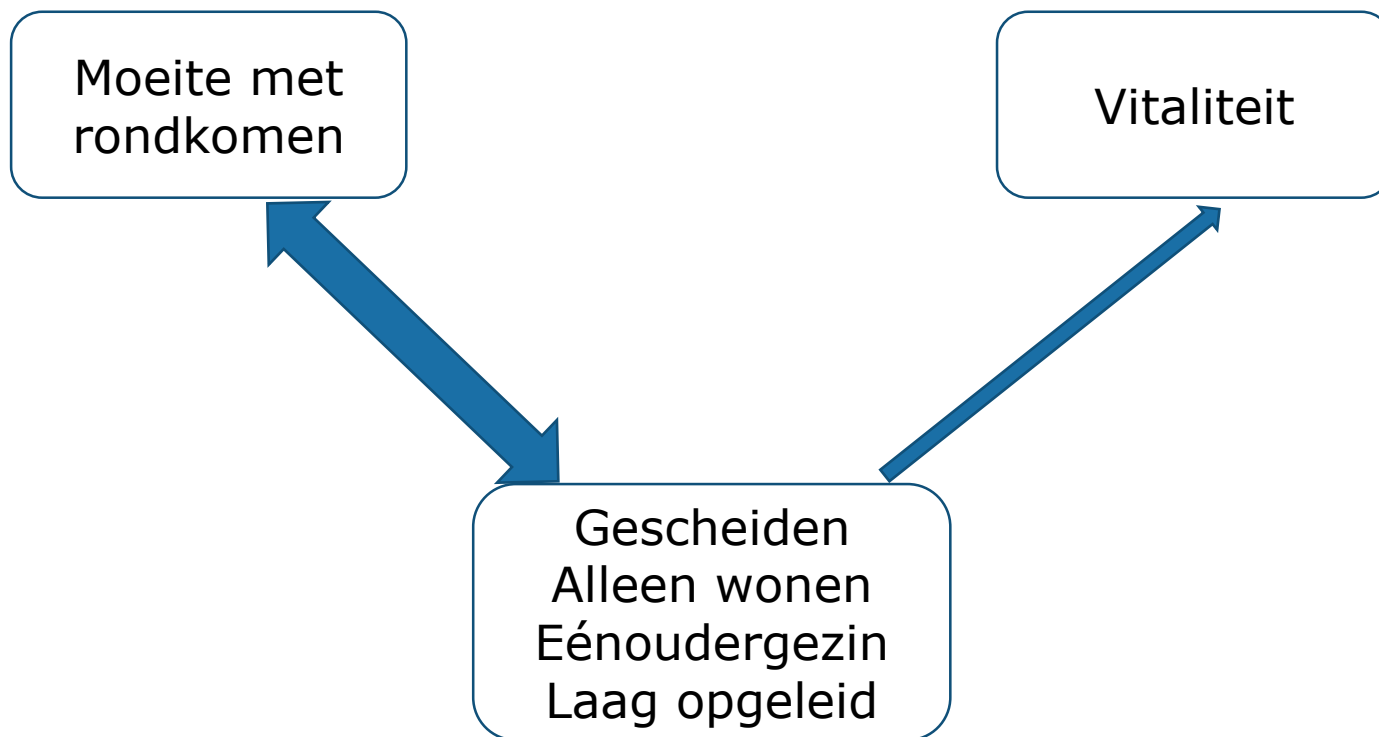
In oranje: score van mensen die moeite hebben met rondkomen

Samenhang tussen indicatoren

Alles is op hetzelfde moment bepaald

Wat beïnvloedt wat?

Is dit verband onafhankelijk van gezinssamenstelling, burgerlijke staat en opleiding?

Slechts een **klein deel** van het verband wordt verklaard door verschillen in huishoudsamenstelling, burgerlijke staat en opleidingsniveau

Model 1		Model 2	
β	95% CI	β	95% CI
-0.76	(-0.83, -0.68)	-0.66	(-0.75, -0.58)

Model 1: Basismodel

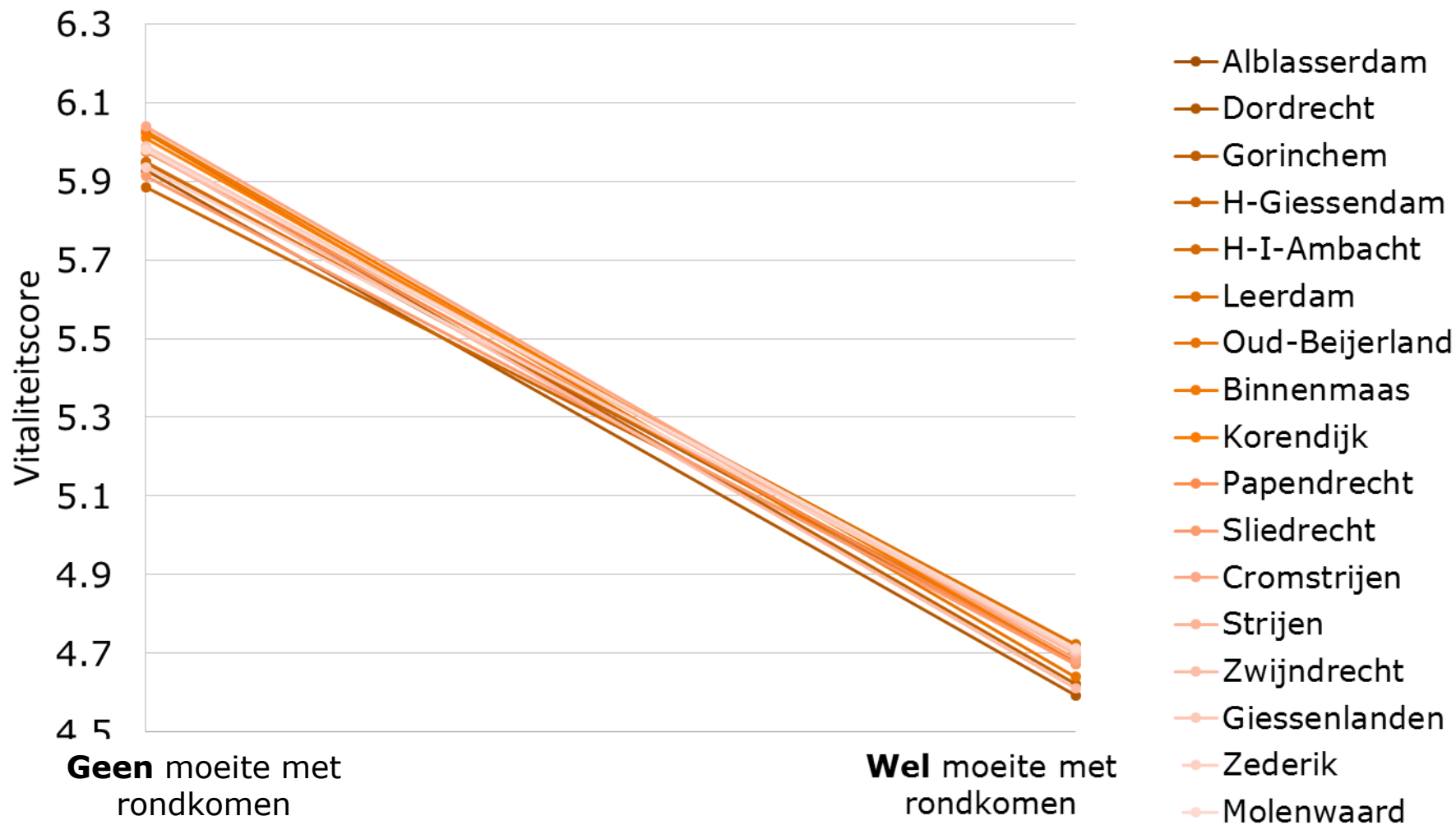
Model 2: gecorrigeerd voor leeftijd, huishoudsamenstelling, burgerlijke staat en opleidingsniveau

Verschillen tussen gemeenten

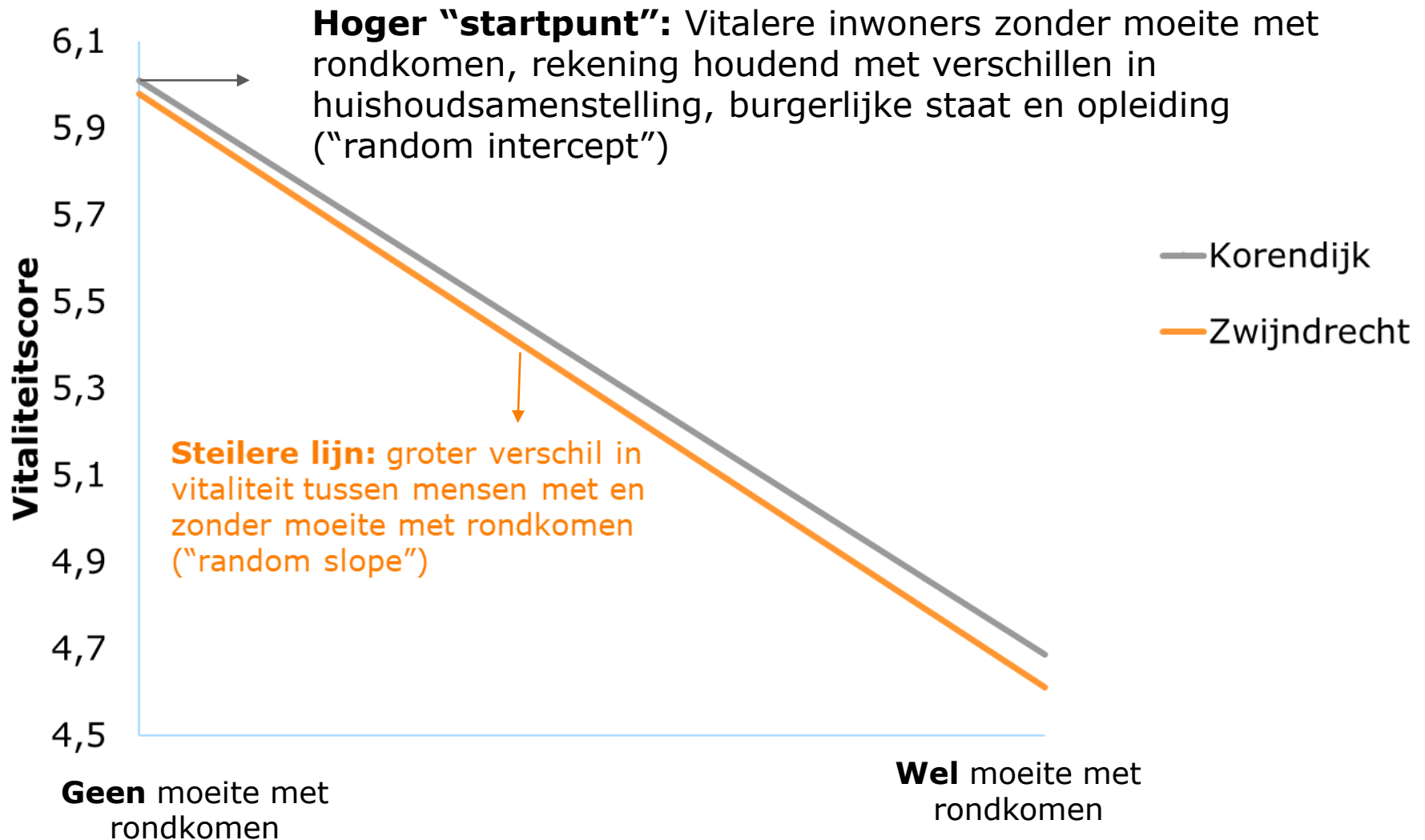
Vitaliteit naar gemeente (%)

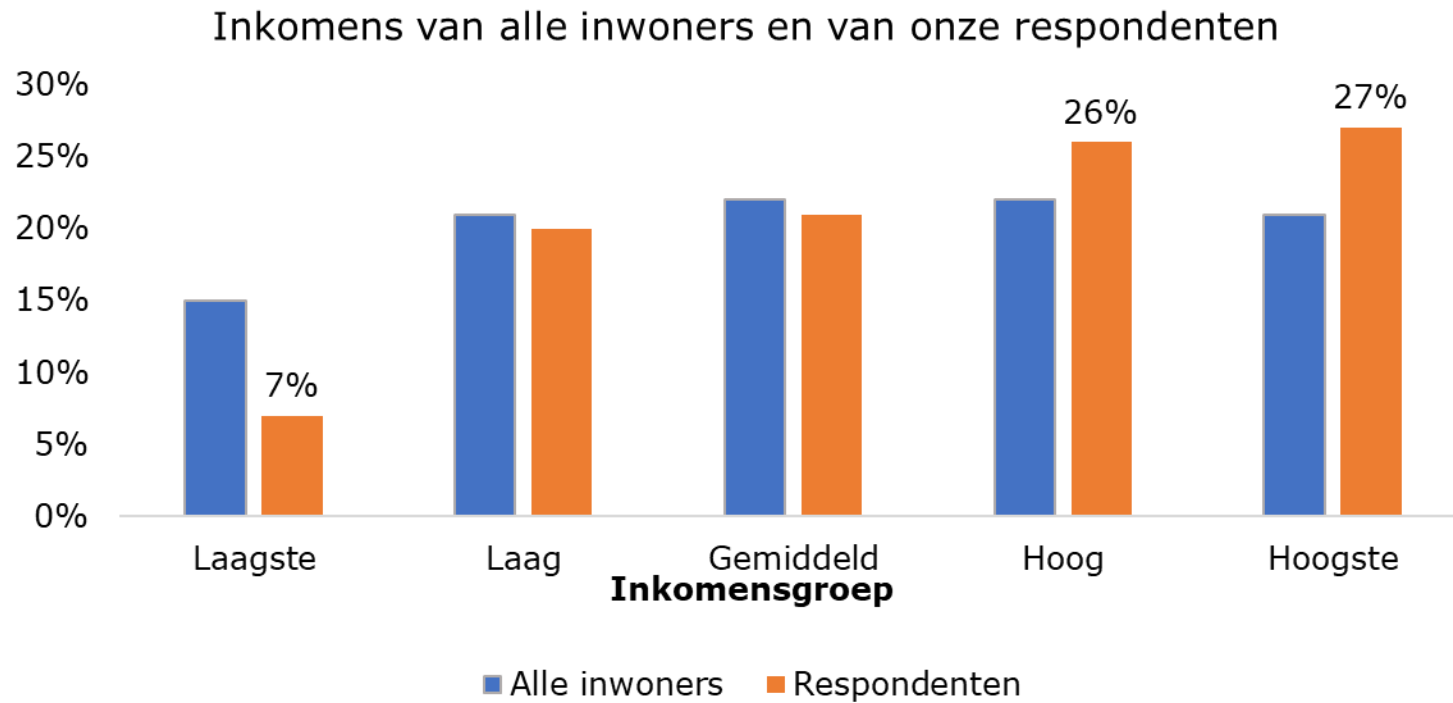
Verschillen tussen gemeenten in de relatie tussen moeite met rondkomen en vitaliteit

Interpretatie

Wie beantwoordt onze enquêtes?

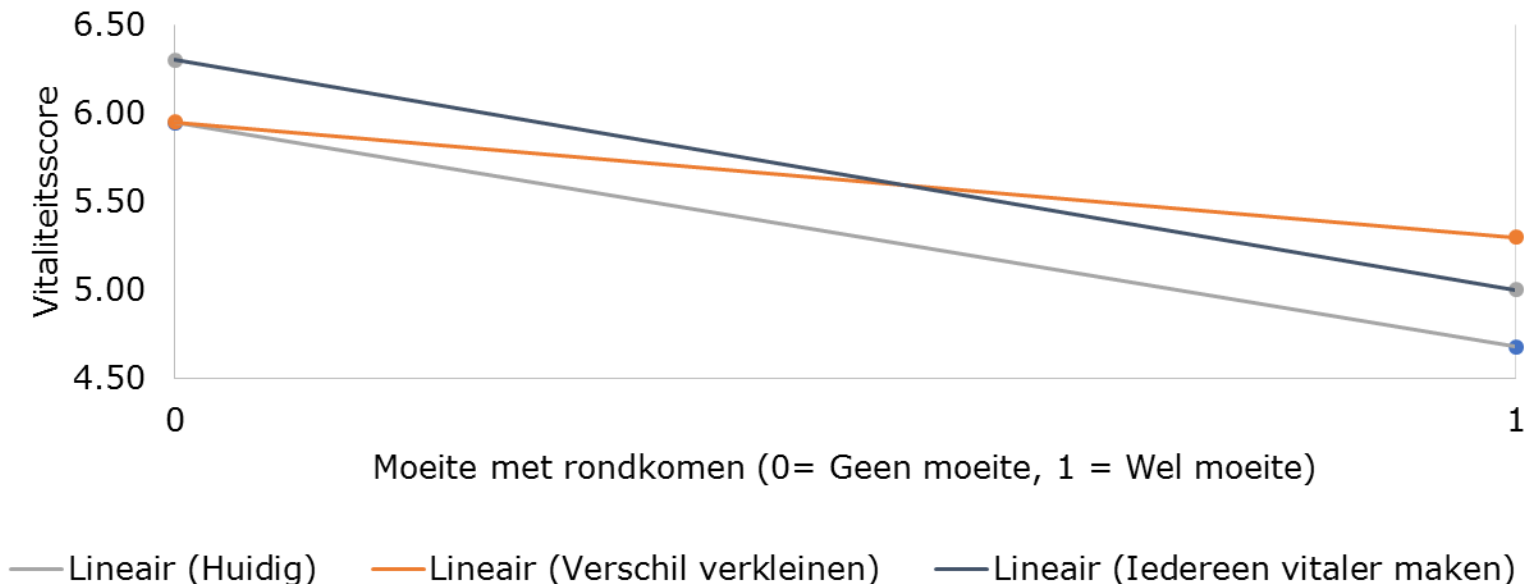

Relatief **veel** respondenten met een **hoog huishoudinkomen**

Aanname: **Weinig** die **moeite met rondkomen** hebben

Relevantie voor beleid

- Scherp stellen van **ambities**
 - **Minder steile lijn**: verkleining van een gezondheidsverschil
 - **Lijn die in zijn geheel ophoog schuift**: verbetering van vitaliteit in uw totale gemeente
- Meetbaar maken van uw beleid
 - Kies aan de voorkant de juiste doelgroep voor afname van een enquête

Conclusies

- Gemiddeld 16% van de inwoners van Zuid-Holland Zuid ervaart enige of grote moeite met rondkomen
- Dit zijn vaak mensen die alleen wonen, gescheiden zijn, een éénoudergezin vormen en/ of heel laag opgeleid zijn
- Inwoners die moeite hebben met rondkomen zijn minder vitaal dan de overige inwoners.
- Dit verband wordt niet volledig verklaard doordat hun huishoudsamenstelling, burgerlijke staat en opleidingsniveau
- Verschillen tussen gemeenten zijn verwaarloosbaar

Vragen?

Dr. E.A.L. (Ester) de Jonge

Epidemioloog

Afdeling Onderzoek & Advies

e-mail EAL.de.Jonge@dienstgezondheidjeugd.nl

telefoon 078-770-3389

mobiel 06-19279263

websites www.dienstgezondheidjeugd.nl
www.toekomstverkenningzhz2018.nl

Back up

We stimuleren en versnellen de transformatie naar meer preventie, naar eigen keuzes en verantwoordelijkheid naar vermogen. We hebben daarbij de gezamenlijke uitgangspunten:

- De mens (inwoner, cliënt, patiënt, medewerker) staat centraal;
- We focussen op het welbevinden van inwoners en op het meedoen aan de samenleving. We gaan hierbij uit van zes levensdomeinen: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Vanaf de inhoud van de aanpak en de organisatie van de uitvoering tot en met het effect op deze zes levensdomeinen en de wijze van financiering;
- We dragen bij aan een cultuurverandering in de gezondheidszorg, waarbij het accent van ziekte en zorg verschuift naar gezondheid en gedrag. Wij normaliseren in plaats van onnodig problematiseren en medicaliseren: 'niet alles moet wat kan, maar wel alles kan wat moet';
- We vergroten ons blikveld... we zoeken oplossingen ook buiten het eigen en professionele domein;
- We versnellen en versterken de inzet op preventie via de organisatie van bijeenkomsten met een focus op outcome-gericht werken;
- We durven kritisch te kijken naar ons eigen handelen en nemen onze verantwoordelijkheid binnen de eigen invloedssferen, als organisatie, als professional en als medewerker;
- We behouden de lokale diversiteit en zorgen voor aansluiting met het bestaande, waarmee we de transformatie versterken

Statistische analyses

➤ Lineaire regressie analyse

- Uitkomstmaat: gemiddelde totaalscore vitaliteit (maximaal 7)
- Exposure: Wel of geen moeite met rondkomen (ja= enigszins of veel)

➤ Modellen

- Model 1: Basis model
- Model 2: Gecorrigeerd model voor leeftijd, huishoudsamenstelling, burgerlijke staat en opleidingsniveau

➤ Multilevel-analyse

- Verschillen tussen gemeenten
- Random intercept en slope

Wie beantwoordt onze enquêtes?

Inkomensgroep		Alle inwoners	Inwoners die hebben gereageerd
Q1	Maximaal 16.100 euro/ jaar	15%	7 %
Q2	Maximaal 21.300 euro/ jaar	21%	20%
Q3	Maximaal 27.200 euro/ jaar	22%	21 %
Q4	Maximaal 35.100 euro/ jaar	22%	26 %
Q5	> 35.100 euro/ jaar	21%	27 %

Relatief **veel** respondenten met een **hoog huishoudinkomen**

Aanname: **Weinig** die **moeite met rondkomen** hebben